

Metsälain 10 pykälän (§) elinympäristöt, niiltä vaadittavat ominaispiirteet sekä erityishuomioita ympäristötuen osalta

Metsälakielinympäristö	Ominaispiirre 1	Ominaispiirre 2	Erityishuomio ympäristötuen osalta
1. Lähde, puro, noro tai pieni lampi (0,5 ha) ja niiden välittömät lähiympäristöt	Veden läheisyys, erityiset kasvuolosuhteet ja pienilmasto.	Puu- ja pensaskerros, erityiset kasvuolosuhteet ja pienilmasto.	Puroissa ja noroissa molemmin puolin puustoinen lähiympäristö. Noroissa pysyvä vedenjuoksu-uoma. Kukin pienvesielinympäristö rajataan omiksi kuvioiksi.
2. Suoelinympäristöt	Luonnontilainen tai sen kaltainen vesitalous.	Turvekerros	Kasvillisuudesta 75 % on suokasvillisuutta.
2 a) lehto- ja ruohokorvat	Rehevä ja vaateliias kasvillisuus.	Erirakenteinen puusto ja pensaskasvillisuus.	Rajaus kivennäismaan tai muun suotyypin rajakohtaan.
2 b) yhtenäiset metsäkorte- ja muurainkorvet	Yhtenäisen metsäkorte- tai muurainkasvuston vallitsevuus.	Erirakenteinen puusto.	Rajaus kivennäismaan tai muun suotyypin rajakohtaan.
2 c) letot	Runsasravinteisuus ja vaateliias kasvillisuus.	Puuston vähäinen määrä.	Vähäpuustoisia lettoja enintään 50 % ekologisen kokonaisuuden kokonaisalasta.
2 d) vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot	Vähäinen ja kitukasvuinen puusto.	Ympäristöstä erottuvuus.	Vain muuta sopimusaluetta yhdistävänä ja enintään 50 % ekologisen kokonaisuuden kokonaisalasta.
2 e) luhdet	Erirakenteinen lehtipuusto ja pensaskasvillisuus.	Pintaveden pysyvä vaikutus.	Pienvesikohteiden lähiympäristöjen puustoiset luhdet. Vähäpuustoiset sopimusaluetta yhdistävänä enintään 50 % ekologisen kokonaisuuden kokonaisalasta.

Metsälakielinympäristö	Ominaispiirre 1	Ominaispiirre 2	Erityishuomio ympäristötuen
3) Rehevät lehtolaikut	Lehtomulta ja ympäristöstä selvästi erottuva vaateliäs kasvillisuus.	Luonnontilainen tai sen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus.	Kostea, tuore ja kuiva lehto rajataan omaksi elinympäristöksi.
4) Kangasmetsäsaarekkeet	Ojittamaton suo tai vesitalous pääosin muuttumaton ympärillä.	Luonnontilainen tai sen kaltainen puusto.	Kolmen tai useamman kangasmetsäsaarekkeen väliin jäävää vähäpuustoista suota voi olla enintään 50 % ekologisen kokonaisuuden kokonaisalasta.
5) Rotkot ja kurut	Pääosiltaan, yli puolet pituudesta vähintään 10 metriä syvä ja jyrkkärinteinen.	Luonteenomainen muusta ympäristöstä poikkeava kasvillisuus.	Rajaus rotkon tai kurun yläreunoille ja rotkon ja kurun luonnontilainen tai sen kaltainen pohjametsikkö on osa kokonaisuutta.
6) Jyrkänteet ja alusmetsät	Pääosiltaan, yli puolet pituudesta vähintään 10 metriä korkea.	Alusmetsä, jossa jyrkänteen vaikutusta kuten rapautunutta kiviainesta.	Rajaus jyrkänteen yläreunaan ja alapuolisen alusmetsän ympärille. Alusmetsä luonnontilainen tai sen kaltainen.
7) Vähätuottoiset hietikot, kalliot, kivikot ja louhikot	Karukkokankaita puuntuotannollisesti karummat.	Harvahko puusto.	Rahoitus vain muuta sopimusaluetta yhdistävänä, enintään 50 % ekologisen kokonaisuuden kokonaisalasta. Kukin vähätuottoinen elinympäristötyyppi rajataan omiksi kuvioiksi.

Metsälain 10 pykälän elinympäristöjen yleiset vaatimukset:

- 1) luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen ja
- 2) ympäröivästä metsäluonnosta selvästi erottuva ja
- 3) pienialainen (enintään 2 hehtaaria) tai metsätaloudellisesti vähämerkityksellinen (enintään 5 hehtaaria)

METSO-elinympäristöt, niiden rakennepiirteet ja METSO-luokat sekä erityishuomioita ympäristötuen osalta

(kuutiometriä hehtaarilla on ilmoitettu lyhenteellä m³/ha, pinta-ala hehtaaria on ilmoitettu lyhenteellä ha).

Elinympäristöjä voidaan rahoittaa joko erillisinä metsikkökuvioina tai muihin sopimuskohteisiin tai suojelualueisiin kytkeytyvinä.

METSO-elinympäristö	Rakennepiirteet METSO-luokka 1	Rakennepiirteet METSO-luokka 2	Pinta-alarajoite	Erityishuomio ympäristötuen osalta
1) Lehdot	Ikä yli 100 vuotta seka- ja havulehdot tai ikä yli 70 vuotta lehtipuuvaltaiset lehdot tai lahoppuuta yli 10 m ³ /ha. <i>Rahoitus erillisenä tai kytkeytyvänä.</i>	Luokkaa 1 nuorempipuustoiset lehdot tai lahoppuuta 5–10 m ³ /ha <i>Rahoitus erillisenä tai kytkeytyvänä.</i>	Ei rajoitetta	Lehtolajistoa kuten lehtopensaita tai jaloja lehtipuita. Metsälain tulkintaa laajemmat lehdot tai lehtolaikut tai hoitoa vaativat lehdot.
2) Monimuotoisuudelle merkittävä kangasmetsä (mukaan lukien turvekankaat)	Lahoppuuta yli 10 m ³ /ha. Puuston korkea ikä kasvupaikan ravinteisuudesta riippuen. <i>Rahoitus erillisenä tai kytkeytyvänä.</i>	Lahoppuuta 5–10 m ³ /ha. Monipuoliset rakennepiirteet. <i>Rahoitus kytkeytyvänä.</i>	Enintään 5 hehtaaria kiinteistö	Lahoppuun määrä ensisijainen kriteeri. Lisäksi on oltava muita monimuotoisuutta ilmentäviä rakennepiirteitä.
3) Monimuotoisuudelle merkittävät suot, korvet	Luonnontilaiset korvet tai ennallistamiskelpoiset rehevät korvet. Vanha puusto. <i>Rahoitus erillisenä tai kytkeytyvänä.</i>	Ennallistamiskelpoiset korvet. Korpimosaiikit. <i>Rahoitus erillisenä tai kytkeytyvänä.</i>	Ei rajoitetta	Korpilajistoa. Monimuotoisuutta ilmentäviä rakennepiirteitä.

METSO-elinympäristö	Rakennepiirteet METSO-luokka 1	Rakennepiirteet METSO-luokka 2	Pinta-alarajoite	Erityishuomio ympäristötuessa
4) Monimuotoisuudelle merkittävät suot, rämeet ja letot	Ravinteiset luonnontilaiset tai sen kaltaiset rämeet ja letot. <i>Rahoitus erillisenä tai kytkeytyvänä.</i>	Ennallistamiskelpoiset ravinteiset rämeet ja letot. <i>Rahoitus erillisenä tai kytkeytyvänä.</i>	Ei rajoitetta	Ruohoiset ja suursaraiset rämeet. Vähäpuustoiset suot sopimusaluetta yhdistävänä enintään 50 % ekologisen kokonaisuuden kokonaisalasta.
5) Vesistöjen, pienvesien (purot, norot, lähteet) lähimetsät	Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset purojen, norojen ja lähteiden lähimetsät. <i>Rahoitus erillisenä tai kytkeytyvänä.</i>	Ennallistamiskelpoiset pienvesien lähimetsät, joissa monimuotoisuus- ja lajistoarvoja. <i>Rahoitus kytkeytyvänä.</i>	Ei rajoitetta	Rajaus tarvittaessa laajentaen metsälain tulkintasuosituksen mukaiseksi. Laajennettavalla alueella ainespuukokoista puustoa ja monimuotoisuutta ilmentäviä rakennepiirteitä. Metsälain tulkintasuositusta kapeammat pienvesielinympäristöt voidaan rahoittaa, mikäli jonkun muun elinympäristön rahoitusehdot täyttyvät.
6) Metsäluhdat ja tulvametsät	Lahopuustoa ja vanhoja lehtipuita tai tulvalietettä ja lehti- tai havupuustoa tai leppäluhtaa. <i>Rahoitus erillisenä tai kytkeytyvänä.</i>	Ennallistamiskelpoiset luhdet. <i>Rahoitus kytkeytyvänä.</i>	Enintään 5 hehtaaria kiinteistö	Etenkin pienvesikohteiden yhteydessä. Tulvaliete. Märkä- ja mätäspintoja.

METSO-elinympäristö	Rakennepiirteet METSO-luokka 1	Rakennepiirteet METSO-luokka 2	Pinta- alarajoite	Erytishuomio ympäristötuen
7) Metsäiset kalliot, louhikot ja jyrkänteet	Kalliometsät ja louhikot yli 140 vuotta tai jyrkänteet ja alusmetsät yli 100 vuotta tai lahoppuuta yli 10 m ³ /ha. <i>Rahoitus erillisenä tai kytkeytyvänä.</i>	Kalliometsät ja louhikot yli 120 vuotta tai monipuoliset ravinteiset tai kallioelinympäristömosaiikit tai lahoppuuta 5–10 m ³ /ha. <i>Rahoitus kytkeytyvänä.</i>	Enintään 5 hehtaaria kiinteistö.	Metsämaata ja puustoista. Kallioperän vaikutus nähtävissä. Korkea puuston ikä tai lahoppuuston määrä täyttyy. Monimuotoisuutta ilmentäviä rakennepiirteitä.
8) Kalkkikallioiden ja ultaraemäksisten maiden elinympäristöt	Kalkkia suosivaa tai vaativaa lajistoa tai ultraemäksistä kallioperää vaativaa erityislajistoa. <i>Rahoitus erillisenä tai kytkeytyvänä.</i>	Ennallistamista tai luonnonhoitoa vaativat kohteet. <i>Rahoitus kytkeytyvänä.</i>	Ei rajoitetta.	Puustoiset kohteet. Erytistä lajistoa. Luonnonhoito alan asiantuntijan ohjauksella.
9) Harjujen paahde-elinympäristöt	Paahdelajistoa, puusto harvaa ja aukkoista. <i>Rahoitus erillisenä tai kytkeytyvänä.</i>	Luonnonhoitoa vaativat umpeutuvat kohteet. <i>Rahoitus kytkeytyvänä.</i>	Ei rajoitetta.	Alueellisesti edustavat kohteet. Harjulajistoa.
10) Puustoiset perinnebiotoopit	Puustoiset, jaloppuuta tai vanhaa lehtipuuta. Keto- ja niittyajistoa. <i>Rahoitus erillisenä tai kytkeytyvänä.</i>	Kunnostettavat kohteet. <i>Rahoitus kytkeytyvänä.</i>	Ei ole rajoitetta	Tuki ensisijaisesti maatalouden ympäristötukijärjestelmän kautta, koska vaativat yleensä säännöllistä hoitoa.

Maankohoamisrannikon monimuotoisuuskohteet muodostuvat monista erilaisista elinympäristöistä kuten metsäluhdistista, tulvametsistä, korvista, pienvesien lähimetsistä tai runsaslahopuustoisista kangasmetsistä. Maankohoamisrannikon monimuotoisuuskohteita rahoitetaan ympäristötuella kyseisen elinympäristötyypin ohjeiden mukaisesti.

METSO-elinympäristön ensisijaisten rahoitusehtojen lisäksi kohteella tulee olla muita **monimuotoisuutta ilmentäviä rakennepiirteitä**, jotka voivat ilmetä:

Rakennepiirre	Ilmeneminen 1	Ilmeneminen 2	Ilmeneminen 3
Lahopuu	Pökkelöt, kolopuut	Kelot, kuollut pystypuu	Maalahopuut, tuulenkaadot
Monimuotoisuudelle arvokas puusto	Vanhat lehti- ja havupuut	Jalot lehtipuut	Palanut puuainne
Puuston luonnontilaisuus	Eirakenteisuus, eri latvuserrokset	Latvusaukot	Pitkä häiriötön tila
Maaperän erityispiirre	Lehtoisuus	Kalkkivaikutus	Ravinteinen kallioperä
Pohjavesivaikutus	Lähteisyys	Tihkuisuus	Lähdelajisto
Hydrologinen tila	Luonnontilainen vesitalous	Ennallistamiskelpoinen vesitalous	Soistuneisuus
Hydrologinen erityispiirre	Luhtaisuus	Lettoisuus	Korpisuus tai rämeisyys

Kohteen arvoa lisääviä tekijöitä ovat muun muassa alueellisesti tai valtakunnallisesti uhanalaisen lajin esiintymät, alueellisesti harvinainen elinympäristö tai sijainti olemassa olevan suojelualueen läheisyydessä. Tuen myöntämisen ensisijainen edellytys on kuitenkin elinympäristö ja sen monimuotoisuutta ilmentävät rakennepiirteet.